

Aluehallitus 10.06.2024 § 88

§ 88

Vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman suunnittelukehysten hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Rajahalme Ville
Syrjänen Markus
Virtanen Toni

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. todeta, että taloussuunnitelma 2025-2027 laaditaan hyvinvointialuestrategiassa, palvelustrategiassa ja pelastustoimen palvelutasopäätöksessä asetettavien tavoitteiden mukaisesti siten, että vuosilta 2023 ja 2024 syntyvät alijäämät tulevat katetuksi hyvinvointialuelain edellyttämässä ajassa vuoden 2026 loppuun mennessä;
2. todeta, että alijäämien kattamisen edellyttämä riittävä tulos vuosina 2025-2027 vaatii palvelutuotannon nettomenojen vuotuisen kasvun hidastamista 4,3 prosenttiin, kun perusuran mukainen kasvu on noin 5,0 prosenttia;
3. todeta, että nettomenojen kasvun hidastaminen edellyttää sopeutustoimia, joita toteutetaan osana vuoden 2024 talousarvion yhteydessä vahvistettujen toimenpiteiden kautta sekä tarvittaessa asettamalla täydentäviä toimenpiteitä;
4. hyväksyä edellä esitetyn mukaisesti vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman toimintakatekehysten seuraavasti:

(1 000€)	2025	2026	2027
Toimintakate	-1 855 677	-1 941 261	-1 999 592
Rahoitusennuste	1 956 534	2 014 404	2 043 924
(josta jälkikäteistarkistus)	110 010	74 423	31 332
Nettorahoituserät	1 000	1 000	1 000
Vuosikate	101 857	74 143	45 332
Poistot	-10 000	-12 000	-14 000
Yli-/alijäämä	91 857	62 143	31 332

5. todeta, että kehys sisältää vuoden 2025 osalta 645,7 milj. euron HUS:n jäsenmaksuosuuden ja
6. todeta, että hyvinvointialueen investoinnit valmistellaan hyvinvointialueen kokonaistalouden tasapainovaatimukset huomioiden, ja että hyvinvointialue valmistautuu tarvittaessa syksyllä hakemaan lainanottovaltuuden muuttamista vuodelle 2025, millä turvataan riittävä lainanottovaltuus kriittisten investointien toteuttamiseksi.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Suunnittelukehyksen laadinnan tausta

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Siten vuodelta 2023 ja sen jälkeen mahdollisesti kertyvät alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Suunnittelukehyksen tehtävänä on linjata taloudelliset reunaehdot hyvinvointialueen taloussuunnitelman laadinnalle. Suunnittelukehyksellä varmistetaan, että hyvinvointialueen talouden tavoitteet ja hyvinvointialuelain mukaiset talouden tasapainovaatimukset tulevat täytetyksi. Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys valmistellaan aluehallituksen antaman suunnittelukehyksen perusteella.

Taloudelliset lähtökohdat taloussuunnitelman 2025-2027 suunnittelukehykselle

Hyvinvointialueen taseeseen on kertynyt vuodelta 2023 alijäämää 122 milj. euroa. Lisäksi osavuosikatsauksen 1.1.-31.3.2024 tilinpäätösennusteen perusteella kuluvan vuoden ennakoidaan toteutuvan noin 12 milj. euroa alijäämäisenä. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti taseeseen kertyvä alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta, eli vuoden 2026 loppuun mennessä. Esitetty suunnittelukehys on laadittu siten, että hyvinvointialueelle muodostuisi n. 20 milj. ylijäämäpuskuri, jolla varmistetaan alijäämien kattaminen säännellyssä ajassa siinäkin tilanteessa, että hyvinvointialueelle syntyisi menopaineita, joita ennakkollisesti ei ole pystytty ottamaan huomioon riittävällä tavalla taloussuunnitelman laadintavaiheessa.

Vuosien 2025-2026 ylijäämätavoite on määrä rahoittaa rahoituslain 10 § mukaisella rahoituksen jälkikäteistarkastuksella, missä huomioidaan valtakunnallisesti hyvinvointialueiden rahoituksen ja toteutuneiden kustannusten epäsuhta vuosilta 2023-2024. Käytännössä jälkikäteistarkistuksesta noin 83% tullaan käyttämään tarvittavan tuloksen muodostamiseen, ja 17% jälkikäteistarkistuksesta voidaan käyttää perustoiminnan rahoituksen täydentämiseen. Keskipitkällä aikavälillä toiminnan kustannustaso on kuitenkin saatava tasapainotettua perusrahoituksen mukaiseen tasoon, sillä rahoituksen jälkikäteistarkistus on erittäin hankalasti ennakoitava ja riippuvainen hyvinvointialuelouden kansallisesta tilanteesta. Taloussuunnitelmassa vuonna 2027

jälkikäteistarkistuksen on määrä kohdentua vain tarvittavan tuloksen aikaansaamiseen, jolloin varsinainen palvelutoiminnan rahoitus muodostuisi yleiskatteisen rahoituksen perusosan mukaisesti.

Alijäämän kattaminen vuosina vuoden 2026 loppuun mennessä edellyttää hyvinvointialueelta merkittävää menojen kasvun hidastamista, jonka mahdollistamiseksi merkittävät talouden tasapainotustoimenpiteet on käynnistetty vuoden 2024 aikana. Mikäli toimenpiteet toteutuvat ennakoitusti, tämä mahdollistaa pitkäjänteisemmän ja maltillisemmän menojen kasvun hillinnän tulevina vuosina. Jos vuodelle 2024 asetetut toimenpiteet eivät toteudu suunnitellusti, tarvitaan täydentäviä toimenpiteitä. Tällöin toimenpiteiden taloutta tervehdyttävä vaikutusaika lyhenisi alijäämän kattamisajankohdan perusteella, jolloin toimenpiteiden tulisi laajuudeltaan olla suurempia.

Tasapainoisella taloudella hyvinvointialue pyrkii varmistamaan, ettei hyvinvointialue joudu valtion arviointimenettelyyn, jonka osana tuotantoon vaikuttavien talouden tasapainotusten suunnittelu altistuisi valtiojohtoiseen prosessiin. Tämä heikentäisi hyvinvointialueen kykyä itsenäisesti päättää sopeuttamisen tavasta ja kohdentumisesta.

Esitetty taloussuunnitelma mahdollistaa noin 4,3 %:in vuotuisen nettokustannusten kasvun vuosina 2025-2027. Käytännössä tämä taso riittää juuri palkankorotusten ja ostopalveluiden hinnankorotusten kattamiseen. Palveluiden laajentaminen tai resurssoinnin kasvattaminen täytyy siis kattaa tuottavuutta parantamalla, tai esimerkiksi resurssisiirroilla.

HUS:n kehysosuuden kasvuksi on huomioitu alueiden kanssa käydyn yhteisvalmistelun perusteella 3,8 prosenttia, joka on tavoitteen mukaisesti hieman hyvinvointialueen omien kustannusten kasvuvauhtia matalampi. Tehtävämuutokset eliminoiden HUS:in nettokustannusten kasvu on vuosien 2023-2025 välillä 3,6%, ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen 5,6%.

Hallintosäännön 147 § mukaan on aluehallituksen tehtävänä hyväksyä suunnittelukehykset talousarvion ja taloussuunnitelman laatimista varten.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Talousjohtaja, Taloussuunnittelupäällikkö

Päätöshistoria